

TIONDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA X

Evangelium Luk 19: 41–48. Predikan: Åke Malander, S:t Matteus ev-luth församling, Uppsala

Jesus Kristus, vår käre Herre och Frälsare, du som grät över Jerusalem, öppna våra ögon till att förstå vad som ger oss verklig frid. Lär oss att gråta över våra synder och jubla över den salighet som du har berett oss, ja lär oss prisa nåden allena.

Ännu en gång, ännu en söndag får vi komma samman till Herrens sköna gudstjänst, till predikstolen och till nattvardsbordet. Det är en gåva av Guds godhet, endast och allenast av nåd, utan någon som helst förtjänst eller värdighet från vår sida. Eftersom vi inte vet om detta eventuellt är den sista gången som vi står inför nåden innan vi ställs inför domen, så må vi med desto större allvar betrakta dagens allvarliga tema. Denna söndag har kyrkan sedan mycket lång tid tillbaka ägnat åt Jerusalems förstörelse, som skedde i augusti år 70 enligt vår kalender. I dagens evangelie- och predikotext, ur Luk. 19, hör vi Herren Jesus under tårar förutsäga det fasansfulla som ska övergå staden och helgedomen. Hans ord är en allvarlig varning för alla tider – men även en stor tröst. Detta gäller i lika hög grad oss som det dåtida Jerusalems invånare.

Jerusalems förstörelse har ett budskap även till oss

Det visar Guds dom över synden och otron

Jerusalem är ”den heliga staden”, till vilken Guds uppenbarelse är knuten, platsen för den av Herren själv instiftade och reglerade tempeltjänsten. Det är ”den store Konungens stad.” Men i detta fanns en farlig frestelse. Den heliga staden och templet med dess heliga ordningar kunde bli en täckmantel för obotfärdighet och självgodhet. I den gammaltestamentliga text vi brukar läsa på denna söndag, ur Jeremia 7, varnar profeten för just detta. ”*Lita inte på lögnaktigt tal som säger: 'Här är HERRENS tempel, HERRENS tempel, HERRENS tempel'. Nej, ändra ert liv och era gärningar - - - Hur är det? Ni stjälar, mördar, begår äktenskapsbrott. Ni svär falsket och tändar rökelse åt Baal och följer andra gudar, som ni inte känner. Sedan kommer ni hit och träder fram inför mitt ansikte i detta hus som är uppkallat efter mitt namn och säger: 'Vi är räddade' - för att sedan fortsätta med alla dessa avskyvärda ting.*” Så hade Herren titt och ofta sänt profeter som varnat och manat till omvändelse. Det var dock i det stora hela ett tal för döva öron. Jerusalem var föremål för Guds särskilda ynnest och nåd, men svaret på all denna Guds omsorg och kallelse har Jesus kortfattat uttryckt i orden: ”*Men ni har inte velat.*” Inte ens Jesu egen predikan förmådde tränga igenom den otro som inte känns vid någon bättring och omvändelse. Därför måste till sist domen komma, och dess första steg är den andliga blindheten. ”*Nu är det fördolt för dina ögon.*” Sedan man ihärdigt stängt sina ögon och öron för Guds Ord, straffas man med stängda ögon och öron. Man ser och ser och hör och hör och fattar ändå inte innebörden av vare sig lagen eller evangelium. Otron bestraffas med ytterligare otro. Det blev som Paulus säger i Rom. 11: ”*För sin otros skull bröts de bort.*” Men med detta allvar för ögonen ska vi ge noga akt på fortsättningen av meningen: ”*Men du står kvar genom tron. Var inte högmodig utan lev i fruktan. Ty om Gud inte skonade de naturliga grenarna ska han inte beller skona dig.*”

Det visar Guds långmodighet och godhet

Gud hade en gång tidigare lagt Jerusalem och dess tempel i ruiner, den gången inte med kejsaren av västerlandet utan med kungen av österlandet som redskap. Men båda gångerna dröjde domen i det längsta. Den föregicks inte bara av Israels obotfärdighet utan samtidigt också av Guds upprepade, allvarligt menade kallelse och inbjudan till omvändelse och helande av den skada som deras avfall åsamkat dem. Ja, domen måste inte ens med nödvändighet komma; hos Jeremia läste vi ju: *"Ändra ert liv och era gärningar, så skall jag låt er bo kvar på denna plats."* Domen föregås av nådens erbjudande. Jesus själv betygar hur han velat samla sitt folk som hönan samlar sina kycklingar under sina vingar. Guds Sons tårar över staden vittnar om hans allvarligt menade vilja och önskan att frälsa inte bara sina lärjungar utan även fariséerna och översteprästerna och hela folket, ja alla människor, även dig och mig. Och ännu idag är det nådens tid, ty ännu i dag har vi Guds nåds evangelium inför våra öron och ögon. När du idag hör eller läser Jesu nådesinbjudan ska du vara absolut viss om att även du är kallad och sökt av Gud. Därför ska vi idag lära av Jerusalems förstörelse och akta på den tid då Herren besöker oss, och att göra så det innebär att tro Gud på hans ord, såväl när han talar lag som när han talar evangelium.

Det visar på Kristi och det nya förbundets härlighet

Redan Jeremia profeterade om ett nytt förbund, ett bättre förbund. Det gamla förbundet var förordnat genom Mose och hade sin härlighet, men Kristus är större än Mose. Mose var betrodd att vara tjänare i Guds hus, men Kristus är Herren över Guds hus. Den mosaiska gudstjänsten är nu ersatt av den kristna. Med templets förstörelse satte Gud definitivt punkt för den gamla gudstjänsten. Det gamla förbundets tempel av sten och trä har ersatts av det nya förbundets andliga tempel av levande stenar. Och det templet är Kristi församling där Guds Ande bor, och det är ett börens hus för alla folk, ty där stiger dag och natt de heligas böner upp till Guds tron. Det templet kan ingen världslig stormakt ödelägga – inte ens helvetets portar kan övervinna det. Det gamla förbundets överstepräst har ersatts av det nya förbundets Store Överstepräst. De gamla översteprästerna dog och ersattes av nya och måste ständigt på nytt bära fram offer både för sina egna och för folkets synder. Vår Överstepräst däremot är präst till evig tid efter Melki-Sedeks sätt. Han har burit fram sitt offer en gång för alla, då han på Golgata offrade sig själv, sin heliga lekamen och sitt dyra blod som lösen för våra synder. Med hans offer är alla människors alla synder sonade och en evig rättfärdighet frambragd. Och nu står han i det allraheligaste i himmelen och manar gott för oss. Det gamla förbundets levitiska prästerskap har ersatts i det nya förbundet av de troendes allmänna prästadöme. Vi har inte bara vår store överstepräst; vi är själva, alla vi troende, sannskyldiga präster runt honom. Till oss talar han genom aposteln Petrus: *"Ni är ett utvalt släkte, ett konungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk, för att ni ska förkunna hans härliga gärningar."* Så framträder det nya förbundets härlighet, när de kristna, de troende i sin mitt upprättar predikoämbetet och kallar och insätter kyrkotjänare. Denna Kristi och det nya förbundets härlighet strålar för trons ögon fram varje gång Herrens sköna gudstjänst firas. Här är mer än Mose, här är mer än Salomo. Vi prisar dig, Fader, du himmelens och jordens Herre, för att du har dolt detta för de visa och kloka och uppenbarat det för de små. Ja, Fader, så har varit ditt behag. Du har frälst oss av nåd allena, bevara oss också i den sanna tron intill änden.

Amen.